

торгівлі між Україною та ЄС наступним кроком має бути приєднання до Угоди про оцінку відповідності та прийняття промислової продукції (Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products, скорочено АСАА).

Передбачають, що в охоплених цією Угодою секторах українські експортери зможуть маркувати свою продукцію знаком СЕ та вільно продавати на ринку ЄС без додаткової сертифікації. За підрахунками Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Угода АСАА може охопити п'яту частину експорту з ЄС, передусім це продукція машинобудування<sup>15</sup>.

*Ковалишин Н.*

### **УГОДА ПРО ОЦІНКУ ВІДПОВІДНОСТІ ТА ПРИЙНЯТНІСТЬ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ**

Угода про асоціацію між Україною та ЄС відкриває можливість для України укласти Угоду про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (далі – АСАА), яка передбачатиме, що торгівля продукцією між Україною та ЄС проводитиметься на тих самих умовах, що застосовують у торгівлі між державами-членами ЄС (стаття 57 Глави 3 «Технічні бар'єри у торгівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» та Додаток III до Розділу IV Угоди про асоціацію).

Механізм угоди полягатиме у визнанні в межах Європейського Союзу результатів оцінки відповідності товарів в Україні без проведення додаткової оцінки відповідності в державах-членах ЄС і навпаки. Угода АСАА може охоплювати один або кілька секторів, що перелічені в Додатку III до Угоди про асоціацію, після повного узгодження галузевого й горизонтального законодавства України, інституцій та стандартів з галузевим і горизонтальним законодавством, інституціями та стандартами ЄС. Для досягнення цієї мети Україна забезпечує прийняття та впровадження горизонтального (рамкового) й секторального законодавства ЄС відповідно до Додатка III до Глави 3 «Технічні бар'єри у торгівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею».

**Мета укладення Угоди АСАА:** відкрити доступ промислової продукції на ринки України та країн ЄС на основі взаємного визнання результатів робіт з оцінки відповідності в пріоритетних секторах промислової продукції, а саме:

- низьковольтне електричне обладнання;
- електромагнітна сумісність обладнання;
- безпечність машин.

#### **Зміст Угоди АСАА:**

- вимоги українських технічних регламентів до продукції ідентичні вимогам відповідних директив ЄС;
- стандарти, що надають презумпцію відповідності вимогам технічних регламентів, та їхні переліки ідентичні відповідним європейським гармонізованим стандартам та їхнім перелікам;
- вимоги до призначених органів ідентичні вимогам до нотифікованих органів у ЄС;
- українські виробники отримують право нанесення на продукцію європейського

<sup>15</sup> Там само.

знака відповідності СЕ;

- результати робіт з оцінки відповідності українських органів визнаватимуть у ЄС та на перспективу їх можуть визнавати в Швейцарії, Норвегії, Ісландії, Туреччині, США, Канаді, Японії, Австралії, Новій Зеландії.

#### **Перспективи розширення Угоди АСАА:**

- можливість поширення на інші сектори промислової продукції, перелічені в Додатку III Угоди про асоціацію;
- внесення до Угоди АСАА інших пріоритетних для Сторін секторів промислової продукції.

#### **Наступні можливі пріоритетні сектори в рамках Угоди АСАА**

Одним із пріоритетних напрямків розвитку України є інтеграція до Єдиного цифрового ринку ЄС. Єдиний цифровий ринок Європейського Союзу має на меті усунення бар'єрів та створення нових єдиних правил щодо онлайн-сервісів, електронної комерції й телекомунікацій, кібербезпеки мереж та інформаційних систем тощо. Оскільки формування Єдиного цифрового ринку ще не завершено, Україна прагне стати рівноправним партнером у його становленні й активно просувається в цьому напрямку.

Додатком XVII до Угоди про асоціацію передбачено нормативно-правове зближення між Україною та ЄС, зокрема в секторі телекомунікаційних послуг.

Відповідно до статті 4 Додатка XVII, коли Україна вважатиме, що умови для завершення введення в силу законодавства та імплементації всіх застосовних положень у секторі, охоплюючи адекватну наглядову спроможність і систему наглядових механізмів, виконано, то вона інформує Європейський Союз, що комплексну оцінку можна проводити в цьому секторі.

У разі, якщо Європейський Союз визначить за результатами оцінювання, що умови виконано, двосторонні органи асоціації приймають рішення про те, що Сторони надають одна одній режим внутрішнього ринку відповідно у відповідному секторі. Такий режим внутрішнього ринку вимагає, щоб у відповідному секторі не було:

- жодних обмежень щодо свободи заснування юридичних осіб України або ЄС на території будь-якої зі Сторін, а юридичні особи, сформовані відповідно до законодавства України та країн-членів ЄС і які мають юридичну адресу, центральну адміністрацію або основне місце ведення бізнесу на території Сторін, для цієї Угоди, розглядають як юридичні особи України та країн-членів ЄС. Це положення поширюється також на створення агентств, філій або дочірніх компаній юридичних осіб України та ЄС, заснованих на території іншої Сторони;

- жодних обмежень щодо свободи в наданні послуг юридичною особою на території іншої Сторони стосовно осіб України та країн-членів ЄС, які засновані в Україні чи ЄС.

Отже, отримання режиму внутрішнього ринку в телекомунікаційному секторі та інтеграція у Єдиний цифровий ринок ЄС є одним із важливих пріоритетних напрямків, який сприятиме отриманню переваг для бізнесу та громадян України на рівні з державами-членами ЄС.

#### **Що зроблено для укладення Угоди АСАА**

- Прийнято рамкове законодавство, відповідні підзаконні акти й три технічних регламенти в трьох пріоритетних секторах промислової продукції (низьковольтне електричне обладнання, електромагнітна сумісність обладнання, машини), що відповідають законодавству ЄС.

- Затверджено всі Переліки національних стандартів, ідентичні гармонізованим європейським стандартам, для застосування технічних регламентів (низьковольтне електричне обладнання – 598 національних стандартів; машини – 778 національних стандартів; електромагнітна сумісність обладнання – 136 національних стандартів).

➤ У пріоритетних секторах сформовано інфраструктуру призначених органів з оцінки відповідності (призначено 34 органи).

➤ Поінформовано Європейську сторону про готовність Української сторони до попередньої оцінкової місії інституцій інфраструктури якості.

➤ Рада асоціації між Україною та ЄС (28.01.2020, м. Брюссель) привітала прогрес, досягнутий Україною на шляху гармонізації її законодавства у сфері технічних регламентів, стандартів та оцінки відповідності. Також Сторони підтвердили взаємне зобов'язання щодо проведення та надання сприяння місії з попередньої оцінки стану української системи якості й адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.

➤ Досягнуто домовленості щодо приїзду в Україну експертної місії ЄС у 2020 році для попереднього оцінювання готовності інституцій української інфраструктури та національного законодавства.

➤ Проведення оцінювання Стороною ЄС є необхідною умовою для початку проведення переговорів щодо укладання Угоди АСАА.

### ❖ **Можливість долучення бізнесу та громадськості до обговорення й формування секторальних політик**

➤ Відповідно до статей 469-470 Угоди про асоціацію створено Платформу громадянського суспільства Україна – ЄС. Платформа громадянського суспільства (ПГС) є спільним консультативним органом громадянського суспільства України та ЄС. ПГС відповідальний за представництво й інформування підписантів Угоди про асоціацію та спільних органів, створення яких передбачено Угодою, щодо об'єднаної позиції та інтересів організацій, представлених у ПГС, з усіх питань, охоплених Угодою.

Платформа є одним із чотирьох органів Асоціації поряд із Радою асоціації, Комітетом асоціації та Парламентським комітетом асоціації. І якщо перші представляють уряд та парламент, то ПГС створено для забезпечення належної ролі громадськості у процесі виконання Угоди про асоціацію.

Регламент Української Сторони Платформи громадянського суспільства передбачає шість робочих груп, що відповідають структурі Угоди про асоціацію. ПГС може висловлювати свої погляди в межах компетенції у формі рекомендацій, думок, заяв, оцінок, звітів, позиційних документів, листів чи будь-яких аналогічних засобів, які вважатиме доцільними.

➤ За ініціативи Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України створено комунікаційну платформу «Технічне регулювання в Україні».

Метою створення та функціонування Платформи є підвищення обізнаності представників бізнесу щодо практичних аспектів використання засобів технічного регулювання, стандартизації та метрології.

Головним завданням Платформи є забезпечення принципу «єдиного інформаційного вікна» доступу широкого кола користувачів до всієї необхідної інформації щодо технічних регламентів, процедур оцінки відповідності, акредитації, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності.

Комунікативна платформа надає можливість представникам бізнесу отримати відповіді на актуальні питання щодо створення якісної продукції, яка відповідатиме національним та міжнародним стандартам.

У відповідь на спалах коронавірусу СЕН, Європейський комітет зі стандартизації та CENELEC, Європейський комітет з електротехнічної стандартизації погодилися у співпраці з усіма державами-членами та після термінового запиту Європейської комісії зробити вільною в доступі серію європейських стандартів (EN) для медичних приладів та засобів індивідуального захисту, що використовують для боротьби з пандемією COVID-19.

Це виняткове рішення вмотивовано потребою подолати дефіцит захисних масок та медичного обладнання, що спостерігається по всій Європі через експоненційний ріст

аварійної ситуації, пов'язаної з COVID-19. Стандарти дають змогу отримати швидший і простіший доступ до основного нового медичного й захисного обладнання.

Забезпечення вільного доступу до прийнятих національних стандартів цієї серії європейських стандартів полегшить роботу багатьох компаній у межах Європейського економічного простору, які відновлюють свої виробничі лінії для швидкого отримання відчутних результатів та гарантують, що медичні працівники й пацієнти мають доступ до обладнання, якого вони терміново потребуватимуть.

11 стандартів, розроблених CEN, і потенційно три додаткових, розроблених спільно з ISO, охоплюють загальні фільтрувальні маски, медичні рукавички та захисний одяг. Вони є результатом спільних європейських зусиль. Ці європейські стандарти розроблено та прийнято різними технічними органами, враховуючи внесок сотень експертів та зацікавлених сторін у засобах особистого захисту та медичній галузі по всій Європі.

Зазначені вище стандарти доступні для безкоштовного завантаження з [веб-сайтів національних членів CEN](#).